Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Иске Илдерәк авыл җирлеге Советы

КАРАР

№41 14.04.2017 ел

ТР Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге территориясен төзекләндерү һәм тоту кагыйдәләре турында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясы, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Президентының «биналарга һәм ашыгыч оператив хезмәтләрнең транспорт чаралары корылмаларына, 5 Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге муниципаль берәмлеге Уставы һәм Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге муниципаль берәмлегенең кичке һәм төнге төзекләндерү дәрәҗәсен, архитектура-сәнгать күренешен арттыру максатларында Иске Илдерәк авыл җирлеге Советы карары:

1.Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге территориясен төзекләндерү һәм тоту кагыйдәләрен яңа редакциядә расларга (кушыла).
2. Үз көчен югалткан дип тану:
Иске Илдерәк авыл җирлеге Советының «Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге территорияләрендә тышкы төзекләндерү, чисталык һәм тәртип саклау кагыйдәләре»2010 елның 27 апрелендәге 8 номерлы карары;
3.Әлеге карарны Иске Илдерәк авыл җирлегенең мәгълүмати стендларында бастырып чыгарырга, Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга http://aksubayevo.tatarstan.ru

Иске Илдерәк авыл җирлеге
Советы Рәисе: В. Альметкин

кушымта

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Иске Илдерәк авыл җирлеге Советы карарына
№ 41, 14.04.2017 ел

ТР АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ИСКЕ ИЛДЕРӘК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕН ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ ҺӘМ ТОТУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү һәм тоту кагыйдәләре (алга таба текст буенча) - Кагыйдәләр) Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Конституциясе, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге муниципаль берәмлеге Уставы, 27.12.2011 ел 613 номерлы»муниципаль берәмлекләр территорияләрен төзекләндерү буенча нормалар һәм кагыйдәләр эшләү буенча Методик тәкъдимнәрне раслау турында".

1.2. Әлеге кагыйдәләр гамәлдәге законнарга ярашлы рәвештә торак пунктлар территориясен төзекләндерү һәм яшелләндерүне оештыру тәртибен билгели һәм барлык физик һәм юридик затлар өчен, аларның оештыру-хокукый формаларына карамастан, мәҗбүри.

1.3. Бу кагыйдәләрдә төшенчәләр кулланыла:

территорияне төзекләндерү инженерлык әзерлеге һәм куркынычсызлыкны тәэмин итү, яшелләндерү, япмалар төзү, яктырту, кече архитектура формаларын һәм монументаль сәнгать объектларын урнаштыру буенча чаралар комплексы.

- территорияләрне җыештыру-җитештерү һәм куллану калдыкларын, башка чүп-чарны, карны махсус билгеләнгән урыннарга җыю, чыгару белән бәйле эшчәнлек төре, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итүгә һәм әйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлдерелгән башка чаралар;

йорт хуҗасы-милек хокукында булган торак бинадан файдаланучы (файдаланучы) физик (юридик) зат, яки торак бинаның хуҗасы яки вәкаләтле зат белән килешү (килешү) буенча: милекче;

-янәшәдәге территория-физик яки юридик затның милек, аренда, даими (сроксыз) файдалану, гомерлеккә мирас итеп алынган милек хокукында булган җир участогы чигенә турыдан-туры тоташкан газоннар, кече формадагы архитектура объектлары һәм башка корылмалары булган территория участогы.

Әгәр җир участогы, җир участогыннан түләүсез Ашыгыч файдалану, гомерлеккә мирас итеп алынган милек килешүләре белән башкача билгеләнмәгән булса, янәшәдәге территорияләрнең чикләре билгеләнә::

1) ике яклы төзелешле урамнарда биләгән участок озынлыгы буенча, киңлеге буенча урамның йөрү өлеше күчешенә кадәр;

2) билгән участок озынлыгы буенча бер яклы төзелешле урамнарда, ә киңлеге буенча урамның бөтен киңлегенә, шул исәптән каршы тротуар һәм тротуар артында 10 метр;

3) юлларда, сәнәгать оешмаларына, шулай ук торак микрорайоннарга, карьерларга, гаражларга, складларга һәм җир участокларына керү юлларында юлның бөтен озынлыгы буенча, шул исәптән 10 метрлы яшел зона буенча;

4) төзелеш мәйданчыкларында төзелешнең бөтен периметры буенча 15 метрдан да ким булмаган территория;

5) капиталь булмаган сәүдә, җәмәгать тукланыуы һәм халыкка көнкүреш хезмәт күрсәтү объектлары өчен 10 метрдан да ким булмаган радиуста.

- гомуми файдалану территориясе янәшәдәге территория һәм гомуми файдалануның башка территориясе (парклар, скверлар, куаклар, бакчалар, бульварлар, мәйданнар, урамнар һ. б.);

- яшеллекләрнең торгызу бәясе – Муниципаль милектә булган яшеллекләргә зыян китергән өчен түләнә торган зыянны матди компенсацияләү, яшеллекләрне санкцияләнгән күчереп утырту яки сүтү, шулай ук аларны зарарлау яки юк итү вакытында алына;

яшеллекләр торак пунктлар территориясендә урнашкан агач, куак һәм үлән үсемлекләре;

- калдыкларны вакытлыча саклау урыны-контейнер мәйданчыгы, каты көнкүреш калдыкларын җыю өчен билгеләнгән контейнерлар;

-калдыклар җитештерүче-үз эшчәнлеге нәтиҗәсендә калдыклар барлыкка китерүче физик яки юридик;

территорияне төзекләндерү элементлары декоратив, техник, планлаштыру, конструктив җайланмалар, үсемлек компонентлары, төрле төр җиһазлар һәм бизәкләр, кече архитектура формалары, капиталь булмаган стационар булмаган корылмалар, тышкы реклама һәм төзекләндерүнең состав өлешләре буларак кулланыла торган мәгълүмат.

ташландык транспорт чарасы – милекче тарафыннан алты ай һәм аннан да күбрәк вакытка калдырылган транспорт чарасы, аңа башка затларның ирекле керүен кире какмый (ишекләр, кузов пыяласы элементлары, кузовның башка элементлары, ябык булмаган ишекләр, ишекләрне ябып булмый һ. б.), шулай ук билгеләнгән максат буенча куллану мөмкин түгеллеге билгеләренә ия (түбән тәгәрмәчләр, тәгәрмәчләр булмау яки башка конструктив деталлар һәм башкалар), һәм шул ук вакытта гомуми файдалану урыннарында (йорт яны территорияләрендә)булган, транспорт чараларын саклау өчен билгеләнмәгән (транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннардан тыш) яки транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннарда (парковкаларда, парковка урыннарында, түләүле автостоянкаларда, гаражлардан яки башка биналардан, техника саклау өчен билгеләнгән биналардан тыш) озак вакыт (алты ай һәм аннан да күбрәк) булган һәм юл йөрүгә, үтүгә комачаулаган җәяүлеләр, территорияне җыештыру, ашыгыч хезмәтләр автомашиналары, башка махсус транспорт, подъездларга чүп җыю машиналары йөрү, чүп контейнерларына һәм (яки) бу Кагыйдәләрнең таләпләрен бозып урнаштырылган. Автомобильләрнең йөрүенә, җәяүлеләрнең йөрүенә, территорияләрне җыештыруга, ашыгыч хезмәтләр машиналарының, башка махсус транспортның, чүп җыю машиналарының подъездларга, чүп контейнерларына баруына киртәләрне бетерү, шулай ук террорчылыкка янаган потенциаль куркынычны бетерү максатыннан ташланган транспорт чарасы билгеләнгән тәртиптә эвакуацияләнергә тиеш;

- транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннар – законнар нигезендә оештырылган автомобильләр тукталышлары, гаражлар, ремонт остаханәләре һәм башка биналар, техниканы саклау (хезмәт күрсәтү) өчен билгеләнгән биналар; Россия Федерациясе Министрлар Советының – Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 23.10.1993 № 1090 карары белән расланган Россия Федерациясе Юл хәрәкәте кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән парковкалар (парковка урыннары) «юл хәрәкәте кагыйдәләре турында»;

- йорт яны территориясе-күпфатирлы торак бинага якын җир участогы, яшелләндерү элементларын, керү юлларына җәяүлеләр юлларын, йортка керү юлларын, әлеге йортта яшәүчеләр өчен мәйданчыкларны (балалар, спорт, ял итү, контейнерлар, этләр йөрү өчен) һәм йортны хезмәтләндерү, эксплуатацияләү һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән башка объектларны үз эченә ала.

йорт хуҗалыгы территориясе җир участогы, милектә булган яки башка хокукта булган, тиешле атрибуты булган торак бина койма, күрсәткечләр һ. б.;

ташландык комплектсыз автотранспорт хуҗасы баш тарткан транспорт чарасы; хуҗасы булмаган транспорт чарасы; хуҗасы билгесез булган транспорт чарасы. Транспорт чарасының кемлеге (милекченең булуы яки булмавы) турында нәтиҗәләрне Эчке эшләр органнарының тиешле хезмәтләре тәкъдим итә.

ашыгыч оператив хезмәтләрнең транспорт чаралары янгын күзәтчелеге хезмәте, гадәттән тыш хәлләрдә реакция хезмәте, полиция, ашыгыч медицина ярдәме хезмәте, газ челтәренең авария хезмәте, террорга каршы хезмәт транспорт чаралары.

1. Территорияне җыештыру

2.1 Староильдеряковский авыл җирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә чистарту һәм җыештыру системасы рациональ җыюны, тиз арада бетерүне, ышанычлы зарарсызландыруны һәм көнкүреш калдыкларын икътисади яктан максатчан утильләштерүне күздә тотарга тиеш.

2.2. Чистарту объектлары булып: йорт хуҗалыгы территориясе, урам юллары, социаль-мәдәни билгеләнештәге объектлар, предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар территорияләре, скверлар, мәйданнар, гомуми файдалану урыннары, ял итү урыннары тора.

2.3 физик һәм юридик затлар, аларның оештыру-хокукый формаларына карамастан, гамәлдәге законнарга, әлеге Кагыйдәләргә ярашлы рәвештә, милек хокукында яки башка әйберләр хокукында аларга караган җир кишәрлекләрен һәм янәшәдәге территорияләрне вакытында һәм сыйфатлы чистартуны һәм җыештыруны тәэмин итәргә тиеш.

Башка территорияләрне җыештыруны оештыруны Староильдеряковский авыл җирлеге башкарма комитеты махсуслаштырылган (ми) оешма (ями) белән килешү буенча муниципаль берәмлек бюджетында бу максатларга каралган акчалар чикләрендә гамәлгә ашыра.

2.4. Һәр сәнәгать оешмасы саклагыч яшел полосалар булдырырга, торак кварталларны җитештерү корылмаларыннан сакларга, оешмадан һәм төзелешләрдән чыгу юлларын төзекләндерергә һәм чисталыкта тотарга тиеш.

2.5. Иске Илдерәк авыл җирлеге муниципаль берәмлеге территориясендә җитештерү һәм куллану калдыкларын санкцияләнмәгән урыннарда туплау һәм урнаштыру тыела.

Җитештерү һәм куллану калдыкларын санкцияләнмәгән урыннарга урнаштырган кешеләр әлеге территорияне үз хисабына җыештыралар һәм чистарталар, ә кирәк булганда җир участогын рекультивациялиләр.

Санкцияләнмәгән чүплекләрдә җитештерү һәм куллану калдыкларын урнаштырган затларны билгеләү мөмкин булмаган очракта, җитештерү һәм куллану калдыкларын бетерү һәм валок территорияләрен рекультивацияләү әлеге территорияне Кагыйдәләрнең 2.3 пункты нигезендә җыештыруны тәэмин итәргә тиешле затлар хисабына башкарыла.

2.6. Калдыкларны һәм чүп-чарны җыю һәм чыгару контейнер яки бестар системасы буенча гамәлдәге норматив хокукый актлар белән билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

2.7. Иске Илдерәк авыл җирлеге муниципаль берәмлегенең гомуми файдаланудагы территориясендә калдыкларны һәм чүп-чарны яндыру тыела.

2.8. Иске Илдерәк авыл җирлеге муниципаль берәмлеге территорияләрен җыештыруны оештыру аларның җитештерүчеләрендә калдыклар барлыкка килүнең норматив күләме күрсәткечләрен куллану нигезендә башкарыла.

2.9. Торак йортлардан, сәүдә һәм җәмәгать туклануы оешмаларыннан, мәдәнияттән, балалар һәм дәвалау йортларыннан көнкүреш калдыкларын һәм чүп-чарны чыгару әлеге оешмалар һәм йорт хуҗалары, шулай ук башка калдыклар җитештерүчеләр тарафыннан мөстәкыйль рәвештә яки махсуслаштырылган оешмалар белән килешүләр нигезендә башкарыла.

2.10. Төзелеш һәм башка оешмалар төзелеш, ремонт-төзелеш һәм торгызу эшләрен башкарганда төзелеш мәйданчыкларына якын территорияләрдә 5 метр радиуста төзелеш материаллары, туфрак һәм төзелеш чүп-чарларын эш барышында бер көн эчендә җыештырырга тиеш.

Төзелеш чүп-чарларын ремонтлаучы затлар көче белән махсус билгеләнгән урыннарга чыгару башкарыла.

Ремонт вакытында барлыкка килгән төзелеш чүп-чарларын вакытлыча саклау урыннарында җыю тыела.

2.11. Кагыйдәләрнең 2.3 пунктында күрсәтелгән физик һәм юридик затларның җитештерү һәм куллану калдыкларын җыю өчен муниципаль берәмлектә калдыкларны җыештыру һәм техник хезмәт күрсәтү белән вакытлыча саклау урыннары оештырылырга мөмкин. Контейнерлар урнаштыру өчен мәйданчыклар торак йортлардан, балалар учреждениеләреннән, спорт мәйданчыкларыннан һәм халыкның ял итү урыннарыннан 20 метрдан да ким булмаган, әмма 100 метрдан да артык булмаган аралыкта ерак булырга тиеш. Планлы-дәими системаны оештыру һәм көнкүреш калдыкларын бетерү режимы тиешле Башкарма комитет карары нигезендә санитар-эпидемиологик хезмәт белән тәкъдим итү һәм килешү нигезендә билгеләнә»;

2.12. Урамнарда, мәйданнарда, скверларда һәм башка җәмәгать урыннарында җитештерү һәм куллану калдыклары белән тыгылуны булдырмау өчен калдыкларны вакытлыча саклау өчен махсус кечкенә савытлар (урналар, баклар) урнаштырыла. Җитештерү һәм куллану калдыкларын вакытлыча саклау өчен савытлар урнаштыру һәм аларны чистарту 2.3 пункты белән тиешле территорияләрне җыештыру өчен җаваплы кешеләр тарафыннан башкарыла. Кагыйдә.

Урналар (баклар) төзек һәм чиста хәлдә тотылырга, чүп-чар тупланган саен чистарынырга һәм айга бер тапкырдан да сирәгрәк юылырга һәм дезинфекцияләнергә тиеш.

2.13. Контейнер мәйданчыгыннан һәм аңа якын территориядән контейнерлардан чүп ташу транспортына төялгәндә төшкән җитештерү һәм куллану калдыкларын чыгару калдыкларны чыгаруны гамәлгә ашыручы оешма хезмәткәрләре тарафыннан башкарыла.

2.14. Калдыкларны чыгару аларны ташу вакытында югалту, авария хәлен булдыру, ташылган калдыклар белән кешеләрнең сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китерү мөмкинлеген булдырмау ысуллары белән башкарылырга тиеш.

Куркыныч калдыкларны чыгару Россия Федерациясе законнары таләпләренә ярашлы рәвештә лицензияле оешмалар тарафыннан башкарыла.

2.15. Канализацияләре булмаган торак биналарда, зур әйберләрнең чокырга эләгүенә комачаулаучы, 5х5 см-дан артмаган ячейкалы, су үткәрми торган төбе, стеналары һәм капкачлары булган туалет һәм юыну пычракларын бергә җыю өчен, җылытылган чокырлар булырга тиеш.

Йортлар һәм урамнар территориясеннән читтә чүп-чар салу, чүп-чар һәм пычраклар салу, җитештерү һәм куллану калдыкларын урам юлларына чыгару тыела.
2.16. Сыек пычраклар махсус транспортлы оешмалар тарафыннан килешүләр яки бер тапкыр бирелә торган гаризалар буенча чыгарыла.
2.17. Йорт хуҗалары чүп җыю урыннарына һәм чокырларга керү юлларын тәэмин итәргә тиеш. Чүп җыючыларга керү мөмкинлеге булмаган очракта, соңгылары йорт хуҗалары көче һәм акчалары белән йөкләү урынына китерелә.
2.18. Су агымы канауларын, лоткаларны, торбаларны, ишегалларыннан җир өстендәге һәм җир астындагы суларны чыгару өчен билгеләнгән дренажларны чистарту һәм җыештыру Кагыйдәләрнең 2.3 пунктында күрсәтелгән кешеләр тарафыннан башкарыла.
2.19. Суны тротуарларга, газоннарга, юлның йөрү өлешенә агызу рөхсәт ителми, ә авария эшләрен башкарганда суны агызу коммуникацияләр хуҗалары белән килешү буенча һәм ташландык агынтыларны су агызу буенча эшләргә чыгымнарны каплау белән махсус чишмәләр яки шланглар буенча якындагы фекаль яки яңгыр канализациясе коеларына гына рөхсәт ителә.
2.20. Санкцияләнгән калдыкларны һәм башка чүп-чарны саклау һәм утильләштерү урыннарын тоту һәм эксплуатацияләү норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә башкарыла.
2.21. Электр тапшыру линияләрен, газ, сүүткәргеч һәм җылылык челтәрләрен урнаштыру һәм эксплуатацияләү өчен бүлеп бирелгән территорияләрне җыештыру һәм чистарту күрсәтелгән челтәрләрне һәм электр тапшыру линияләрен эксплуатацияләүче оешмаларның көче һәм чаралары белән башкарыла. Әгәр әлеге пунктта күрсәтелгән челтәрләр хуҗасыз булса, территорияләрне җыештыру һәм чистартуны хуҗасыз милекне саклау һәм эксплуатацияләүне тәэмин итү турында килешү төзелгән оешмалар башкара.
2.22. Күзәтү коеларын, җир асты коммуникацияләрен чистарту вакытында туфрак, чүп-чар, пычраклар махсус савытка җыела һәм чистарту эшләре белән шөгыльләнүче оешмалар көче белән шунда ук чыгарыла.
Урамнарның юл өлешенә, тротуарларга һәм газоннарга пычраклар салу тыела.
2.23. Юл хәрәкәтенә комачаулаучы урамда ташланган әйберләрне җыю әлеге объектларга хезмәт күрсәтүче оешмаларга йөкләнә.
2.24. Комплектсыз (төзек булмаган) транспорт чарасын йортларга якын территорияләрдә саклау тыела.
2.25. Газоннарда, елга, күл, сулык ярларында, чишмә янында, колонкаларда, тротуарларда, паркларда, скверларда транспорт чараларын юу һәм ремонтлау тыела.

3.Язгы-җәйге чорда территорияләрне җыештыру үзенчәлекләре

3.1. Язгы-җәйге җыештыру чоры 15 апрельдән 15 октябрьгә кадәр билгеләнә һәм урамнарның, тротуарларның, мәйданнарның, йорт яны территорияләренең йөрү өлешен сөртүне күздә тота.
Климат шартларына бәйле рәвештә Иске Илдерәк авыл җирлеге башкарма комитеты күрсәтмәсе буенча язгы-җәйге урып-җыю чоры үзгәртелергә мөмкин.

4. Көзге-кышкы чорда территорияләрне җыештыру үзенчәлекләре

4.1. Көзге-кышкы җыю чоры 15 октябрьдән 15 апрельгә кадәр билгеләнә һәм чүп-чарны, карны һәм бозны, пычракны җыю һәм чыгаруны, урамнарга хлоридлар катнашмасы белән ком сибүне күздә тота.
Климат шартларына бәйле рәвештә Иске Илдерәк авыл җирлеге башкарма комитеты күрсәтмәсе буенча көзге-кышкы урып-җыю чоры үзгәртелергә мөмкин.
4.2. Яфрак төшү чорында беркетелгән территорияләрне җыю өчен җаваплы оешмалар урамнар һәм магистральләр, ишегалды территорияләре буйлап газоннарда коелган яфракларны җыялар һәм аны чыгаралар. Агачларның һәм куакларның комле өлешенә Яфраклар җыю тыела.
4.3. Яңа төшкән карны валларга һәм өемнәргә салу барлык урамнарда, мәйданнарда, яр буйларында, бульварларда һәм скверларда рөхсәт ителә.
4.4. Урамның киңлегенә һәм хәрәкәт характерына бәйле рәвештә, анда валлар юлның ике ягында да, яки тротуар буйлап юлның бер ягында кирәкле юллар һәм юллар калдырып урнаштырыла ала.
4.5. Паркларда, бакчаларда, скверларда һәм башка яшел зоналарда юлларны җыештырганда, яшеллекләр саклану һәм эрегән сулар агымын тәэмин итү шарты белән, химик реагентлар булмаган карны алдан әзерләнгән мәйданчыкларга вакытлыча җыю рөхсәт ителә.
4.6.Тыела:
магистральләрнең, урамнарның һәм юлларның йөрү өлешенә квартал эчендәге юллардан, ишегалды территорияләреннән, предприятиеләр, оешмалар, төзелеш мәйданчыклары, сәүдә объектларыннан чистартылган карны күчерергә яки күчерергә;
пычрак һәм тозлы карны, шулай ук бозны газоннарга, чәчәк бакчаларына, куакларга һәм башка яшел зоналарга күчерү һәм күчерү.
тротуарларда.
4.7. Түбәләрне кардан чистарту һәм сосулекларны бетерү бина һәм корылма хуҗаларына йөкләнә һәм куркынычсызлык тәэмин итү белән дежурларны билгеләү, тротуарларны саклау, биеклектә эшләүче кешеләрне иминият җиһазлары белән җиһазландыру башкарылырга тиеш.
Биналарның хуҗалары (арендаторлары) түбәләрне кардан, боздан һәм сосулеклардан вакытында чистартуны оештырырга тиеш.
Тышкы су агызу түбәләрен, 30 см калынлыктагы кар катламы барлыкка килмәсен өчен, вакыт-вакыт кардан чистартырга кирәк.карны түбәдән төшергәндә, кешеләрнең иминлеген тәэмин итү буенча чаралар күрелергә тиеш, шулай ук, агачларның, куакларның, урам электр яктыртуының һава линияләренең, сузгычларның, реклама конструкцияләренең, юл билгеләренең, элемтә линияләренең, элмә такталарның тулы сакланышы. Түбәдән төшкән карны шунда ук чыгарырга кирәк.
Махсус оешмалар җыештырган юлларда карны түбәдән алып чыгып киткәнче ташларга һәм алар белән уртак валга салырга кирәк.

4.1.Ашыгыч оператив хезмәтләрнең транспорт чаралары биналарына һәм корылмаларына киртәсез йөрүне тәэмин итү

4.1.1.Янгын сүндерү максатларында кулланыла торган биналарга, корылмаларга, ачык складларга, тышкы янгын баскычларына һәм су чыганакларына Юллар, юллар һәм керү юллары һәрвакыт янгын сүндерү техникасы өчен ирекле булырга, төзек хәлдә тотылырга, кыш көне кардан һәм боздан чистартылырга тиеш.

4.1.2. Аларны ремонтлау өчен яки янгын сүндерү машиналарының йөрүенә комачаулаучы башка сәбәпләр аркасында юллар һәм юллар ябылуы турында янгын сүндерү бүлекчәләренә кичекмәстән хәбәр итәргә кирәк.

4.1.3. Юллар ябылган вакытта тиешле урыннарда урау юл күрсәткечләре урнаштырылырга яки ремонтлана торган участоклар һәм су чыганакларына керү юллары аша кичүләр урнаштырылырга тиеш.

5. Тышкы төзекләндерү элементларын тоту тәртибе

5.1. Тышкы төзекләндерү элементларының эчтәлегенә гомуми таләпләр.
5.1.1. Тышкы төзекләндерү элементларын, шул исәптән һәйкәлләрне, мемориалларны торгызу һәм ремонтлау эшләрен, физик һәм (яки) юридик затлар, аларның оештыру-хокукый формаларына карамастан, милек хокукында тышкы төзекләндерүнең тиешле элементларына ия булган, хуҗалык алып баруны үз эченә ала. Оператив идарә итү, яки милекче яки милекче вәкаләтле зат белән килешүләр нигезендә.
Физик һәм юридик затлар янәшәдәге территорияләрдә урнашкан төзекләндерү элементларын тотуны оештыралар.
5.1.2. Стеналарны, коймаларны, газон һәм тротуар коймаларын, киосқларны, палаткаларны, павильоннарны, кибетләрне, белдерүләр өчен стендларны һәм башка җайланмаларны төзү һәм урнаштыру Россия Федерациясе законнары, җирле үзидарә органнарының норматив хокукый актлары белән билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителә.
5.1.3. Төзелеш мәйданчыклары бөтен периметр буенча урнаштырылган үрнәктәге тыгыз койма белән әйләндереп алынырга тиеш. Стеналарда минималь юллар булырга тиеш.
5.2. Билге һәм реклама.
5.2.1. Бу максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда газеталар, афишалар, плакатлар, төрле белдерүләр һәм рекламалар урнаштыру һәм ябыштыру тыела. Газеталарны, плакатларны, афишаларны, төрле белдерүләрне махсус урнаштырылган щитларда яки реклама тумбаларында гына ябыштырырга рөхсәт ителә.
5.2.2. Тышкы реклама чараларын урнаштыру һәм эксплуатацияләү Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге башкарма комитеты карары белән билгеләнгән тәртиптә башкарыла.
5.3. Биналарны һәм корылмаларны ремонтлау һәм тоту.
5.3.1. Биналарны һәм корылмаларны эксплуатацияләү, аларны ремонтлау техник эксплуатациянең билгеләнгән кагыйдәләренә һәм нормаларына ярашлы башкарыла.
5.3.2. Агымдагы һәм капиталь ремонт, биналарның һәм корылмаларның фасадларын буяу аларның техник торышына бәйле рәвештә яки милекче белән килешү буенча башка кешеләр тарафыннан башкарыла.
5.3.2. Муниципаль берәмлек территориясендә хуҗалык һәм ярдәмче корылмаларны (агач сарайлар, будкалар, гаражлар, күгәрченнәр) билгеләнгән тәртиптә алынган тиешле рөхсәтсез үз белдеге белән төзү тыела;
5.3.3. Төзелеш материалларын, продукцияне, чималны, җиһазларны, җирне, металл сыныкларын, агач, агач материалларын һәм аларны җитештерүдән калган калдыкларны йорт яны территориясендә билгеләнгән тәртиптә алынган рөхсәтсез җыю һәм саклау тыела. Китерелгән төзелеш материаллары, җиһазлар, башка әйберләр 5 көн эчендә җыештырылырга тиеш.
Төзелеш материалларын туплау Иске Илдерәк авыл җирлеге башкарма комитеты җитәкчесе тарафыннан бирелгән язма рөхсәт нигезендә башкарылырга мөмкин.

Рөхсәт физик яки юридик затның склад һәм саклауны планлаштырган гаризасы нигезендә ике айга бирелә.
Рөхсәтнең гамәлдә булу вакытын озайту кирәк булганда, яшәү урыны буенча гариза бирүче документның гамәлдә булу вакытын (срок тәмамланганнан соң бер көннән дә соңга калмыйча) ике айдан да артыкка озайтуны рәсмиләштерергә тиеш түгел.
Төзелеш материалларын җыюга рөхсәт ике экземплярда төзелә, алар бер үк юридик көчкә ия, аларның берсе гариза бирүчедә, икенчесе складка рөхсәт бирүне теркәүне гамәлгә ашыручы җаваплы затта булырга тиеш.

6. Муниципаль берәмлек территориясен яшелләндерү

6.1. Барлык яшел үсентеләр дә кагылгысыз яшел фонд тәшкил итә.
6.2. Территорияне яшелләндерү, паркларны, скверларны, яшел зоналарны карап тоту һәм торгызу буенча эшләр, урманнарны саклау һәм саклау Староильдеряковский авыл җирлеге башкарма комитеты белән килешүләр буенча махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан муниципаль берәмлек бюджетында әлеге максатларга каралган акчалар чикләрендә башкарыла.
6.3.Җир кишәрлекләре булган физик һәм юридик затлар әлеге участокларда, шулай ук янәшәдәге территорияләрдә урнашкан яшеллекләрне саклау һәм саклау бурычын үтәргә тиеш.
Кагыйдәләрнең 6.2 һәм 6.3 пунктчаларында күрсәтелгән 6.4 кешегә:
- барлык кирәкле агротехник чараларны (су сибү, йомшарту, кисү, киптерү, үсемлекләрнең корткычлары һәм авырулары белән көрәш, үлән чабу)вакытында үткәрүне тәэмин итәргә;
коры һәм авария хәлендәге агачларны кисү һәм кисү, коры һәм ватылган ботакларны кисү һәм юл хәрәкәтен көйләүнең техник чараларын күрүне чикләүче ботакларны кисү;
җирле үзидарә органнарына зыян китерүчеләрнең һәм авыруларның күпләп барлыкка килү очраклары турында җиткерергә һәм алар белән көрәшү чараларын күрергә, яраларны һәм агачлардагы тишекләрне буяу ясарга;
- яшеллекнең коймаларын вакытында ремонтлау.
6.5. Яшеллек мәйданнарында тыела:
- газоннарда һәм яшь урман утыртуларда йөрергә һәм ятарга;
агачларны, куакларны, ботакларны һәм ботакларны вату, яфракларны һәм чәчәкләрне йолкып алу, җимешләрне җыю һәм җыю;
чатырларны вату һәм учаклар ягу;
газоннарны, чәчәк бакчаларын, юлларны һәм сулыкларны тыгып куярга;
скульптураларны, эскәмияләрне, коймаларны бозу;
агачлардан сок алу, кисүләр, язулар ясау, агачларга билдерүләр, номер билгеләре, һәртөрле күрсәткечләр, чыбыклар ябыштыру һәм агачларга чүкечләр, тирбәлешләр, баулар элгән өчен ыргаклар һәм кадаклар салу, ботакларда кер киптерү;
велосипедларда, мотоциклларда, атларда, тракторларда һәм автомашиналарда йөрү;
автотранспорт чараларын юарга, кер юарга, шулай ук яшеллекләр территориясендә урнашкан сулыкларда хайваннарны юарга;
- ял итү урыннарында, кешеләрнең күпләп тору урыннарында, пляжларда, скверларда автотранспорт чаралары хәрәкәте һәм тукталышы тыела.
- автотранспорт чараларын газоннарда парковкалау;
терлек көтүе;
төзелеш һәм ремонт эшләрен агачларны зыяннан саклауны гарантияләүче калканнар белән коймасыз башкарырга;

агач тамырларын агач ботагыннан 1,5 метр ераклыкта ачып, агач муеннарын туфрак яки төзелеш чүп-чарлары белән капларга;
яшеллекләр территориясендә материаллар туплау, шулай ук янәшәдәге территорияләрдә яшеллекләр корткычларының таралуына ярдәм итүче материаллар складлары оештыру;
чүплек, кар һәм боз чүплекләре оештыру, агачлар һәм куакларның саклануын тәэмин итүче чаралар күрмичә, яшел агачлар булган участокларда түбәләрдән кар ташлау;
үсемлек туфрагы, ком чыгару һәм башка казулар башкару;
паркларда, урман паркларында, скверларда һәм башка яшеллек территорияләрендә этләрне йөртү һәм арбадан җибәрү;
- муниципаль берәмлекнең гомуми файдаланудагы территориясендә яфракларны һәм чүп-чарны яндырырга.
6.6. Агачларны һәм куакларны үз белдегең белән кисү тыела.
6.7. Җир асты коммуникацияләре төзү яки җәю зонасына эләгүче эре агачларны һәм куакларны сүтү, муниципаль берәмлек чикләрендә югары вольтлы линияләр һәм башка корылмалар урнаштыру муниципаль берәмлекнең җирле администрациясенең язма рөхсәте буенча гына башкарыла.
6.8. Җир асты коммуникацияләрен төзү яки җәю белән бәйле зур агачларны һәм куакларны мәҗбүри сүтү өчен торгызу бәясе алына;
6.9. Агачларны һәм куакларны сүтүгә рөхсәт бирү торгызу бәясен түләгәннән соң башкарыла.
Әгәр күрсәтелгән утыртулар күчереп утыртылырга тиеш булса, ул торгызу бәясен түләмичә башкарыла.
Яшеллекләрнең торгызу бәясе күләме һәм утырту урыны Иске Илдерәк авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.
Яшеллекләрнең торгызу бәясе Иске Илдерәк авыл җирлеге муниципаль берәмлеге бюджетына кертелә.
6.10. Һәртөрле зыян яки үз белдеге белән яшеллекләрне кисү, шулай ук саклау чараларын күрмәү һәм яшеллекләргә ваемсыз мөнәсәбәт өчен гаеплеләр административ һәм җинаять җаваплылыгына тартылырга мөмкин.

7. Юлларны саклау һәм эксплуатацияләү

7.1. Муниципаль берәмлек территориясендә юл япмаларын саклау максатыннан:
йөк ташу;
урамнарда йөкләү-бушату эшләре вакытында рельсларны, бүрәнәләрне, тимер балкаларны, торбаларны, кирпечне, башка авыр әйберләрне ташлау һәм аларны җыю;
каты япмалы торак пунктлар урамнары буйлап ара, машиналар гусеницалы йөрүдә;
квартал эчендәге җәяүлеләр юлларында, тротуарларда зур йөк транспорты хәрәкәте һәм тукталышы.
7.2. Махсус оешмалар Кагыйдәләрнең 2.3 пунктында күрсәтелгән затлар белән килешүләр нигезендә муниципаль берәмлекләр территорияләрен җыештыралар.
7.3. Муниципаль берәмлек чикләрендә гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын, күперләрне, тротуарларны һәм башка транспорт инженерлык корылмаларын агымдагы һәм капиталь ремонтлау, тоту, төзү һәм реконструкцияләү (гомуми файдаланудагы автомобиль юлларыннан, күперләрдән һәм федераль һәм региональ әһәмияттәге башка транспорт инженерлык корылмаларыннан тыш) Башкарма комитет белән килешүләр (контрактлар) буенча махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан башкарыла Иске Илдерәк авыл җирлеге капиталь кертемнәр планына ярашлы.

7.4. Җир асты челтәрләре карамагында булган оешмалар даими рәвештә коммуникация люкларының капкачлары һәрвакыт юл япмасы дәрәҗәсендә булсын, даими рәвештә төзек хәлдә һәм ябык булсын өчен күзәтергә тиеш. Урамнарның һәм тротуарларның йөрү өлешендә урнашкан люклар, коелар капкачлары, алар зыян күргән яки җимерелгән очракта, шунда ук хезмәт күрсәтүче оешма тарафыннан кәртәләнергә һәм 6 сәгать эчендә коммуникацияләр булган оешмалар тарафыннан торгызылырга тиеш.

8. Муниципаль берәмлекләр территориясен яктырту

8.1. Урамнар, юллар, мәйданнар, яр буйлары, күперләр, җәяүлеләр аллеялары, иҗтимагый һәм рекреацион территорияләр, торак кварталлар, торак йортлар, сәнәгать һәм коммуналь оешмалар территорияләре, юл билгеләре һәм күрсәткечләре, торак пунктлар турындагы мәгълүмат элементлары тәүлекнең караңгы вакытында Иске Илдерәк авыл җирлеге башкарма комитеты расписаниесе буенча яктыртылырга тиеш.
Әлеге объектларны яктырту бурычы аларның хуҗаларына яки милекче вәкаләтле затларга йөкләнә.
8.2. Муниципаль берәмлек территориясен яктырту энергия белән тәэмин итүче оешмалар тарафыннан физик һәм юридик затлар белән килешүләр (контрактлар) буенча, аларның оештыру-хокукый формаларына карамастан, билгеләнгән тәртиптә аларга бирелгән җир участокларының милекчеләре булып тора.
8.3. Урамнарның тышкы яктырту челтәрләрен төзү, эксплуатацияләү, агымдагы һәм капиталь ремонтлау Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге башкарма комитеты белән килешүләр буенча махсуслаштырылган оешмалар тарафыннан башкарыла.
8.3.1.Урамнарны, юлларны, мәйданнарны һәм башка объектларны тышкы яктырту Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан расланган график буенча башкарыла;
8.3.2. Биналар һәм корылмалар хуҗалары, милек формаларына карамастан, проект буенча биналарны һәм корылмаларны архитектура-сәнгать яктыртуның булуын һәм эшләвен тәэмин итәргә тиеш;
8.3.3. Торак йортларның подъездларын тышкы яктырту җайланмаларын кабызу һәм сүндерү урамнарны тышкы яктырту режимында башкарыла;
8.3.4.Терегөмешле газ разрядлы лампалар махсус бу максатлар өчен бүлеп бирелгән биналарда сакланырга һәм утильләштерү өчен махсус предприятиеләргә чыгарылырга тиеш
Күрсәтелгән лампаларны чүплеккә чыгарырга ярамый;
8.3.5. Металл таянычлар, кронштейннар һәм тышкы яктырту җайланмаларының һәм контакт челтәренең башка элементлары чисталыкта булырга, крен, коррозия очагы булмаска һәм кирәк булганда милекчеләр (хуҗалар, кулланучылар) тарафыннан буялырга тиеш, әмма өч елга бер тапкырдан да сирәгрәк түгел, һәм төзек хәлдә тотылырга тиеш;
8.3.6. Тышкы яктырту таянычлары, җәмәгать транспортының контакт челтәре таянычлары, саклагыч, аергыч коймалар, юл корылмалары һәм юл җиһазлары элементлары буялырга, язулардан һәм теләсә нинди Мәгълүмати-басма продукциядән чистартылырга, төзек хәлдә һәм чисталыкта тотылырга тиеш;
8.3.7.Тышкы яктырту терәкләрен, җәмәгать транспорты контакт челтәренең терәкләрен алыштырганда, күрсәтелгән конструкцияләр өч тәүлек эчендә сүтелергә һәм челтәр хуҗалары тарафыннан чыгарылырга тиеш;
Җимерелгән яктырту таянычларын һәм электрлаштырылган транспортның контакт челтәрен чыгару таяныч хуҗасы тарафыннан башкарыла: төп юлларда кичекмәстән; калган территорияләрдә (демонтажлана торган таянычларны да

кертеп) мондый ихтыяҗ ачыкланганнан соң (демонтажланганнан соң)тәүлек дәвамында;
8.3.8. Яктырту терәкләре һәм электрлаштырылган транспортның контакт челтәре хуҗалары тәүлек дәвамында авыш терәкләрне сүтү яки төзәтү буенча чаралар күрәләр;
8.3.9.Яктырту таянычларында һәм җәмәгать транспорты контакт челтәренең таянычларында урнаштырылган барлык элементларның һәм объектларның төзек һәм куркынычсыз торышы һәм канәгатьләнерлек тышкы кыяфәте өчен әлеге таянычларның хуҗасы (хуҗасы) җаваплы;
8.3.10.Тышкы яктырту җайланмаларын чыбыклар өзелгәндә, терәкләр, изоляторлар зыян күргәндә файдалануга рөхсәт ителми.
Электр чыбыкларының өзелүе яки терәкләрнең зарарлануы белән бәйле тышкы яктырту җайланмаларының эшендә бозылуларны ачыклаганнан соң шунда ук төзәтергә кирәк;
8.3.11. Сымнарны һәм кабельләрне тышкы яктырту челтәрләренә һәм җайланмаларына үз белдеге белән тоташтыру һәм тоташтыру рөхсәт ителми;
8.3.12.Тышкы яктырту объектлары яки тышкы яктырту чаралары белән җиһазландырылган объектлар, шулай ук тышкы яктырту объектларына (чараларына) хезмәт күрсәтүче оешмаларның милекчеләре (хуҗалары) :
1)урамнарның, юлларның тиешле яктыртылуын, терәкләрнең һәм яктырткычларның, яктырту җайланмаларының сыйфатын күзәтергә, бозылган яки зыян күргән очракта вакытында ремонт ясарга;
2) билгеләнгән тәртип буенча яктыртуны кабызу һәм сүндерүне күзәтергә;
3) тышкы яктыртуны урнаштыру, тоту, урнаштыру һәм эксплуатацияләү һәм бизәү кагыйдәләрен үтәргә;
4)тышкы яктырткычларны вакытында алыштырырга.
Аерым яктырткычларның яктылыгын торгызу вакыты җитешсезлекләр ачыкланганнан яки тиешле хәбәр килгәннән соң 10 тәүлектән артмаска тиеш;
8.3.13. Тротуарларда урнашкан мачталар һәм тышкы яктырту терәкләре тирәсендәге территорияләрне җыештыру өчен җаваплылык тротуарларны җыештыру өчен җаваплы кешеләргә йөкләнә.
Трансформатор һәм бүлү подстанцияләренә, автомат режимда эшләүче башка инженерлык корылмаларына (хезмәт күрсәтүче персоналсыз) якын территорияләрне җыештыру өчен җаваплылык әлеге объектлар урнашкан территорияләр хуҗаларына йөкләнә;
8.3.14. Биналарны инженер-техник тәэмин итү өчен билгеләнгән элемтә, телевидение, радио, Интернет һәм башка шундый челтәрләрнең кабель линияләрен урнаштыру Җир асты ысулы белән (траншеяләрдә, каналларда, тоннельләрдә)башкарыла;
8.3.15. Тышкы коммуникацияләрне биналарга башка ысул белән (һава, җир өстендәге) үткәрү аларны эксплуатацияләүче оешмаларның тиешле техник шартларын алу шарты белән җир астында урнаштыру мөмкин булмаган очракта гына рөхсәт ителә;
8.3.16. Асылмалы элемтә линияләрен һәм һава-кабель үтүләрен ныгыту сыйфатында кулланырга ярамый:
1) җәмәгать һәм тимер юл транспорты контакт челтәрләренең һәм тышкы яктырту терәкләренең терәкләре һәм подвеска элементлары;
2) автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары: юл коймалары, светофорлар, юл билгеләре урнаштыру өчен билгеләнгән элементлар һәм конструкцияләр;
3) биналарның һәм корылмаларның фасадлары, түбәләре, стеналары элементлары (төтен чыгару, вентиляция ,телевидение һәм радионың коллектив

кабул итү системалары антенналары, фронтоннар, козырькалар, ишекләр, тәрәзәләр);
8.3.17. Рөхсәт ителми:
1) элемтә кабельләрен бер бинадан икенчесенә һава ысулы белән җәю вакытында юлларны кисеп чыгу;
2) кабель запасларын тарату муфтасы шкафыннан читтә урнаштырыгыз;
8.3.18. Милекчеләр (хуҗалар) техник элемтә чараларын (кабельләр, кабельләрне ныгыту элементлары, бүлү һәм муфта шкафлары һәм башкалар), шулай ук алар ярдәмендә тоташтырыла торган техник җайланмаларны тиешле хәлдә (изоляция тышчасы өзелүгә һәм/яки булмауга, буяу булмауга, коррозиягә һәм/яки механик зыянга юл куймау, чыбыкларны бәйләү һәм/яки аларны терәкләргә төрү яктырту һәм электр тапшыру линияләре).

9. Төзелеш, ремонт эшләрен башкару.

9.1. Җирне казу яки юл япмаларын ачу белән бәйле эшләр (җир асты коммуникацияләрен салу, реконструкцияләү яки ремонтлау, баганалар һәм шпунт салу, туфракны планлаштыру, бораулау эшләре) Иске Илдерәк авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан бирелгән язма рөхсәт (җир эшләрен башкаруга ордер) булганда гына башкарыла.

Авария эшләре челтәр хуҗалары тарафыннан телефон программасы буенча яки Староильдеряковский авыл җирлеге башкарма комитеты хәбәрнамәсе буенча 3 көн эчендә рөхсәт рәсмиләштерелеп башланырга мөмкин.

9.2. Аксубай муниципаль берәмлегенең Иске Илдерәк авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан төзелеш, реконструкция, коммуникацияләрне ремонтлау буенча эшләр башкаруга рөхсәт бирелә:

инженерлык коммуникацияләрен саклау өчен җаваплы кызыксынучы хезмәтләр белән килештерелгән эшләр үткәрү проекты;

Транспорт һәм җәяүлеләр хәрәкәте схемасы, юл хәрәкәте иминлеге буенча дәүләт инспекциясе белән килештерелгән;

- Иске Илдерәк авыл җирлеге башкарма комитеты белән килешенгән эшләрне башкару шартлары;

- эшләрне башкаруның календарь графигы, шулай ук милекче яки ул вәкаләтле зат белән җир участогын төзекләндерү турында килешү, аның территориясендә төзелеш, реконструкция, коммуникацияләрне ремонтлау буенча эшләр башкарылачак.

Юллар, тротуарлар яки газоннар япмасын торгызу кирәклеге белән бәйле эшләрне башкарганда, җир эшләрен башкаруга рөхсәт юл япмасына, тротуарларга, газоннарга хезмәт күрсәтүче махсуслаштырылган оешма белән килешү буенча гына бирелә.

9.3. Магистраль урамнарның йөрү өлеше астында басымлы коммуникацияләр салу рөхсәт ителми.

9.4. Эшләүче җир асты коммуникацияләрен реконструкцияләгәндә магистраль урамнарны йөрү өлеше астыннан чыгаруны күздә тотарга кирәк.

9.5. Җир асты коммуникацияләрен урамнарның йөрү өлеше астында, юллар астында, шулай ук тротуарлар астында, траншея киңлегенә карамастан, автомобиль юлының (тротуарның) йөрү өлешен тулы киңлеккә торгызу шарты белән, тиешле оешмалар тарафыннан җәелдерергә рөхсәт ителә.

Кирпечне юл өлеше астында урнашкан конструкцияләрдә, җир асты коммуникацияләрендә кулланырга ярамый.

9.6. Яңа төзелгән (реконструкцияләнгән) урамнарны, скверларны ачу мөмкинлеген булдырмау максатыннан, алдагы елда җир асты челтәрләрен төзү һәм реконструкцияләү буенча эшләр башкарырга тиешле барлык оешмалар, төзелешкә кадәрге елның 1 ноябренә кадәр, Иске Илдерәк авыл җирлеге

башкарма комитетына эшләрнең планлаштырылган срокларын күрсәтеп, коммуникацияләр салу буенча билгеләнгән эшләр турында хәбәр итәргә тиеш.

9.7. Казу эшләре башланганчы:

- килешкән схема буенча юл билгеләрен кую;

эшләрне башкару урынын саклау, коймаларга эш башкаручы оешманың исеме, эшләрне башкару өчен җаваплы кешенең фамилиясе, оешманың телефон номеры язылган такта элгән.

Стенаны чиста килеш тотарга кирәк, эш башкарганда юл өлеше янында шоферлар һәм җәяүлеләр өчен күрү мөмкинлеген тәэмин итәргә кирәк, тәүлекнең караңгы вакытында кызыл сигнал фонарьлары белән билгеләнгән.

Стенаны тоташ һәм ышанычлы итеп ясарга киңәш ителә, ул чит кешеләрнең төзелеш мәйданчыгына әләгүен кисәтә.

Траншеяләр аша җәяүлеләр агымы юнәлешләрендә бер-берсеннән 200 метрдан да ким булмаган ераклыкта күперләр урнаштырырга кирәк.

Эшләр ябылу, пассажир транспорты маршрутлары үзгәрү белән бәйле булган очракларда, эш вакыты күрсәтелгән тиешле белдерүләрне матбугатка урнаштырырга.

Кирәк булганда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерергә һәм яшеллекләрне сүтәргә яки күчереп утыртырга. Җир асты коммуникацияләрен ремонтлаганда яки реконструкцияләгәндә, аларга кадәр аралыкта коммуникацияләр салынганнан соң утыртылган яшеллекләрне сүтү кирәклеге барлыкка килсә, бу агачларның баланс бәясе кире кайтарылмый.

9.8. Эшләрне башкаруга рөхсәт эш урынында булырга һәм беренче таләп буенча эксплуатация кагыйдәләренең үтәлешен контрольдә тотучы затларга күрсәтергә тиеш.

9.9. Рөхсәттә эшләрнең вакыты һәм шартлары билгеләнә.

9.10. Җир эшләре башланганчы, төзелеш оешмасы эксплуатация хезмәтләре вәкилләрен чакыра, алар үз коммуникацияләренең урынын төгәлләргә һәм эшләрнең аерым шартларын язма рәвештә теркәргә тиеш.

Җир эшләрен башкаручы төзелеш оешмасы аерым шартларны төгәл үтәргә тиеш.

9.11. Әгәр вәкил килмәсә яки аның коммуникацияләрнең төгәл урынын күрсәтүдән баш тартса, тиешле акт төзелә. Шул ук вакытта эш алып баручы оешма топообразда күрсәтелгән коммуникацияләрнең урнашуы белән җитәкчелек итә.

9.12. Урамнарның йөрү өлешендә эшләр башкарганда траншея читләрендәге асфальт һәм вак ташлар сүтелә һәм эш җитештерүче тарафыннан махсус билгеләнгән урынга чыгарыла.

Бордюрны сүтәләр, алга таба урнаштыру өчен эш башкарылган урында җыялар.

Урамнарда, төзелгән территорияләрдә эшләр башкарганда, туфрак шунда ук чыгарыла.

Кирәк булса, төзелеш оешмасы туфракны чүплектә планлаштыруны тәэмин итә ала.

9.13. Юл өлеше һәм тротуарлар астындагы траншеяләр катламлы тыгызлау һәм су сибү белән ком һәм ком фунты белән күмелә.

Газоннардагы траншеяләр җирле туфрак белән күмелә, тыгызлана, уңдырышлы катлам торгызыла һәм үлән чәчелә.

9.14. Геодезия төшерелгәнче траншеяне күмеп кую рөхсәт ителми. Җир эшләрен башкаруга рөхсәт алган оешма эш тәмамланганчы геодезия төшереп алырга тиеш.

9.15. Төзек булмаган территорияләрдә эшләр башкарганда, траншеянең бер ягында эшкәртелгән туфракны җыю рөхсәт ителә.

8.9.18. Траншеяне кирәкле тыгызлаусыз яки җир эшләре кагыйдәләрен бозмыйча кондицион булмаган туфрак белән күмгәндә вәкаләтле вазифаи затлар гаепле затларны административ җаваплылыкка тарту өчен протокол төзергә хокуклы.

9.16. Җир асты коммуникацияләре өстендә дә, ремонт-тергезелеш эшләре башкарылмаган, әмма аларның нәтиҗәсендә ремонт-тергезелеш эшләре үткәрелгәннән соң 2 ел эчендә барлыкка килгән җимерекләр, туфрак утыртулар яки юл япмалары тәүлек дәвамында эш башкаруга рөхсәт алган оешмалар тарафыннан бетерелергә тиеш.

Җир асты коммуникацияләрендәге аварияләр аркасында барлыкка килгән бозлар коммуникацияләр ияләре булган оешмалар тарафыннан яки килешү нигезендә махсус оешмаларга коммуникацияләр ияләре хисабына юкка чыгарыла.

9.17. Коммуникацияләрне төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә, соңга калган ордерлар буенча эш алып бару җир эшләрен үз белдеге белән башкару дип таныла.

10. Муниципаль берәмлектә хайваннарны тоту

10.1 Гомуми нигезләмәләр

10.1.1. Кагыйдәләр Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары нигезендә башка норматив хокукый актлар нигезендә эшләнгән, алар торак пунктта йорт хайваннарын, терлек һәм кошларны тотуга, территорияләрнең санитар торышына, хайваннарны яклауга таләпләрне билгели һәм аларның ведомствога буйсынуына карамастан, барлык физик һәм юридик затларга (предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар) кагыла.

10.1.2. Йорт хайваннарына, терлеккә һәм кошларга милек турында гомуми кагыйдәләр кулланыла. Йорт хайваны хуҗасыннан суд карары буенча яки гамәлдәге законнарда каралган башка тәртиптә тартып алырга мөмкин.

10.1.3. Муниципаль берәмлек территориясендә авыл хуҗалыгы хайваннарын озата баручыларсыз йөртү тыела.

10.2. Этләрне һәм мәчеләрне асрау таләпләре

10.2.1. Этнең, мәчеләрнең хуҗасы хайваннарны караучы физик яки юридик зат, шул исәптән хуҗасыз хайваннарны тотуга кабул иткән затлар дип санала. Физик затның территориясендә даими яшәүче хайван әлеге физик затның хайваннары дип санала. Предприятие (учреждение, оешма) территориясендә яшәүче һәм саклау яки башка функцияләрне үтәргә чакырылган хайван әлеге юридик затныкы дип санала.

10.2.2. Хайваннарны тоту өчен гомуми таләпләр:

- хайваннарны тикшерү, профилактик прививкалар, диагностик тикшеренүләр өчен даими бирү. 3 айлык яшьтән башлап барлык этләр дә котыру авыруына каршы прививка ясатырга тиеш;

йорт һәм аның тирәсендәге территориянең санитар хәлен саклау. Хайванның гомуми файдалану урыннарында, балалар мәйданчыкларында, тротуарларда һ. б. калдырган экскрементларын хайван хуҗасы алып куярга тиеш;

торак биналарда, шулай ук ишегалдында һәм урамда этләр йөргәндә кичке 23 сәгатьтән иртәнге 7 сәгатькә кадәр тынлык һәм тынычлык тәэмин итү;

хайваннарның караучысыз яшәвен булдырмау (җәмәгать урыннарында озата баручы затсыз һәм муенсасыз, хуҗалары тарафыннан кыска вакытка бәйләнештә калдырылганнарыннан тыш, этләр һәм мәчеләр караучысыз хайваннар дип санала);

 торак пункт территориясендә караучысыз хайваннар туплану мөмкинлеген булдырмау.
10.2.3. Тыю:
 хайваннарны хайван зурлыгына туры килмәгән камераларда, будкаларда, вольерларда һәм башка корылмаларда тоту;
- этләрне кешеләргә яки хайваннарга агулау;
- хайваннарны үз-үзеңне йөртү өчен Чыгару;
 хайван тиреләре, ит, башка чимал куллану максатыннан этләр һәм мәчеләрне үрчетү, тоту һәм тоту;
 кешеләрнең күпләп су коену урыннарында су объектларында этләрне юарга;
 бу максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда хайваннар һәм кошлар көтүе: күп фатирлы йортлар ишегалларында, паркларда, скверларда, хастаханәләр территориясендә, спорт һәм балалар мәйданчыкларында һ. б.
- күп фатирлы йорт ишегалларында һәм торак пункт урамнарында йорт хайваннарын һәм кошларын сую тыела.
10.2.4. Торак биналарда тотылган йорт хайваннары саны гражданнарның сәламәтлеген саклау, халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге, җәмәгать тәртибе, ветеринария, тулай торак нормалары өлкәсендәге федераль закон таләпләренә туры килергә һәм гражданнарның хокукларын бозмаска тиешле шартлар белән билгеләнә;
- милек яки файдалануда җир кишәрлеге булган эт хуҗаларына этне ирекле тотарга яки төнлә сак хезмәте башкару өчен ишегалдына чыгарырга рөхсәт ителә, тик участокка кергәндә ишегалдында эт булу турында кисәтү язуы булганда гына, шул ук вакытта җир кишәрлеге тулысынча кәртәләнергә һәм этнең аның чикләреннән чыгу мөмкинлеге булмаска тиеш.
10.2.5. Хуҗалык субъектлары тарафыннан хайваннарны тоту:
- хайваннарны даими карау тәэмин ителгән очракта хуҗалык субъектлары тарафыннан хайваннарны тоту рөхсәт ителә;
- бу максатлар өчен махсус җиһазландырылган биналар (урыннар)булмаганда оешмаларда, учреждениеләрдә, предприятиеләрдә хайваннарны тоту тыела;
- хайваннарның контрольсез үрчүен туктату максатыннан хуҗалык итүче субъектка хайваннарны стерильләштерү киңәш ителә;
- предприятие тарафыннан хайваннарны тоту әлеге һәм аның тирәсендәге территориядә булган кешеләрнең иминлек нормаларына туры килергә тиеш;
- предприятие территориясен саклау өчен вольерларда яки бәйләнештә тотылган каравыл этләрен бу территориядә кунакларның булмавына алдан ук инанып кына җибәрергә кирәк, шул ук вакытта эт муенсада булырга тиеш;
- кергәндә, предприятие территориясенә кергәндә, этләр тарафыннан территорияне саклау турында кисәтү тактасы эленеп торырга тиеш.
10.2.6. Этләрне йөртү тәртибе:
 этләрне изоляцияләнгән территорияләрдән гомуми ишегалларына, урамга кыска җеп белән (зур этләрне җеп белән һәм муенса белән)чыгарырга кирәк;
 кешеләрнең күпләп җыелу урыннарында этләр хуҗалары белән бергә бауда һәм муенсада булырга тиеш;
- этне әлеге кагыйдәләрне үтәп, аз кешеле урыннарда гына бәйдән төшерергә мөмкин.
Исерек хәлдә булганнарга, шулай ук 14 яшькә кадәрге кешеләргә сакчы, сугышчы, эре һәм явыз этләрне (явыз эт чит кешеләргә, башка хайваннарга карата агрессиянең ачык билгеләрен күрсәтүче, хуҗасын, территориясен, нәселен яклау белән бәйле булмаган хайван) үз - үзләренә йөртү һәм алар белән җәмәгать урыннарында һәм транспортта күренү тыела;

- балалар мәйданчыкларында, стадионнарда, мәктәпкәчә, мәктәп һәм башка белем бирү учреждениеләре территориясендә этләрне ирекле йөртү тыела.
10.2.7. Авыл җирлеге администрациясе урамда яки башка җәмәгать урыннарында йөртүче затсыз, токымына һәм билгеләнешенә карамастан (шул исәптән номерлы муенсалы) күчмә хайваннарны тотарга хокуклы.
10.2.8. Үлгән хайваннарны тоту һәм утильләштерү муниципаль берәмлек бюджетында бу максатларга каралган акчалар чикләрендә махсуслаштырылган оешмаларны җәлеп итеп килешүләр буенча башкарыла.
10.3. Эт һәм мәче хуҗаларының хокуклары һәм бурычлары
10.3.1. Хайван хуҗалары хокуклы:
10.3.1.1. Үз хайваннарыгызны махсус клубларда теркәргә, аларга паспортлар алырга, аларда инфекцион авыруларга каршы профилактик прививкалар, ветеринария хезмәте үткәргән дегельминтизацияләр даими рәвештә үткәрелергә тиеш.
10.3.1.2. Чикләнгән вакытка этегезне кибет яки башка учреждение янында кыска аркан белән бәйләп калдырырга (зур этне бары тик муенсада гына).
10.3.1.3. Хайваннарны җәмәгать транспортында билгеләнгән тәртиптә йөртү.
10.3.2. Хайван хуҗалары бурычлы:
10.3.2.1. Гамәлдәге санитар кагыйдәләрне һәм гигиена нормативларын үтәүдә, эпидемиягә каршы һәм санитар-гигиена чараларын үтәүдә чагыла торган халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итү өлкәсендәге законнарны төгәл үтәргә. Күрсәтелгән таләпләр үтәлмәгән очракта хайван хуҗалары гамәлдәге закон нигезендә административ җаваплылыкка тартыла.
10.3.2.2. Ветеринария һәм җәмәгать иминлеге таләпләрен үтәү, хайванның үз-үзен тотышын тәэмин итү, ул тирә-юньдәге кешеләр һәм башка хайваннар өчен куркыныч тудырмый, тоту
сакчы этләрне ныклы бәйләнештә, этләрне бәйләнештән ябык ишегалларында гына төшерергә, аларның качу мөмкинлеген булдырмаска.
10.3.2.3. Кешене яки башка хайванны тешләгән хайванны тикшерү өчен ветеринария учреждениесенә, ә зыян күргән кешене медицина учреждениесенә шунда ук алып барырга.
10.3.2.4. Ветеринария учреждениеләренә хайваннарның кинәт үлүе, аларның гадәти булмаган тәртибе, кинәт агрессиясе яки хайваннарны кыргый ерткычлар тешләгән очраклар турында хәбәр итәргә.
10.3.2.5. Хайваннарның мәетләрен ташлауга юл куймаска.
10.3.2.6. Этләрне һәм мәчеләрне балалар мәйданчыкларына, мәгариф, медицина, сәүдә учреждениеләренә һәм оешмаларына һәм башка гомуми файдалану урыннарына кертмәскә.
10.3.2.7. Тынычлык һәм тынычлыкны кичке 23 сәгатьтән иртәнге 7 сәгатькә кадәр, шулай ук территорияләрнең чисталыгын тәэмин итәргә .
10.3.2.8. Хайванны алга таба тоту мөмкин булмаса, хуҗа аны башка гражданнарга яки оешмаларга тапшырырга тиеш. Хайваннан баш тарту хуҗаның хайванга карата хокукларын һәм бурычларын башка кеше сатып алганчы туктатуга китерми.
10.4. Терлек, кош-корт һәм бал кортларын тоту таләпләре
10.4.1. Хайваннар һәм кошлар хуҗалары үз хайваннарының башка хайваннарга һәм кешеләргә куркыныч йогынтысын булдырмаска, шулай ук санитар нормаларга ярашлы рәвештә тирә-юньдәгеләр өчен тынлык тәэмин итәргә, гамәлдәге санитар-гигиена һәм ветеринария кагыйдәләрен үтәргә тиеш.
10.4.2. Йорт хайваннарын һәм кошларны санитар-эпидемиологик кагыйдәләрне канәгатьләндерүче хуҗалык корылмаларында тотарга рөхсәт ителә, аларда хайваннарны тоту һәм үрчетү өчен бинадан торак төзелеш объектларына кадәр аралар билгеләнгән.

Ара	Баш саны (данә.)						
	дуңгыз	Сыер, үгез	Сарык кәҗә	Ана куян	кошлар	атлар	Нутриял ар
10 м	до 5	до 5	до 10	до 10	до 30	до 5	до 5
20 м	до 8	до 8	до 15	до 20	до 45	до 8	до 8
30 м	от 10 до 15	от 10 до 15	от 20 до 25	до 30	от 60 до 75	до 10	до 10
40 м	от 15	от 15	от 25	до 40	от 75	до 15	до 15

10.4.3. РФ Авыл хуҗалыгы министрлыгының 27.03.2006 елгы 90 номерлы «кошлар гриппына каршы көрәш кагыйдәләрен раслау турында» гы Боерыгына ярашлы рәвештә кош хуҗалары:

кошлар авыруы барлыкка килүен кисәтүне тәэмин итүче хуҗалык һәм ветеринария чараларын гамәлгә ашырырга;

- ветеринария өлкәсендә белгечләргә аларның таләпләре буенча кошларны тикшерү өчен бирергә:

- ветеринария өлкәсендә белгечләрнең кошлар гриппын профилактикалау һәм аңа каршы көрәш буенча чаралар үткәрү турындагы күрсәтмәләрен үтәргә;

кошлар гриппы белән авыруны кисәтү буенча чикләү чараларын үткәрүне тәэмин итү;

ветеринария өлкәсендә белгечләргә кошларның кинәт үлеме яки бер үк вакытта күпләп авыру очраклары, шулай ук аларның гадәти булмаган тәртибе турында хәбәр итәргә;

белгечләр килгәнче, авыруда шикләнелгән кошларны изоляцияләү буенча чаралар күрергә.

10.4.4. Шәхси хуҗалыкларда авыру хайваннарны ачыклаганда, аларны суялар, зарарланганнарны сәламәт терлектән аерым тоталар, шулай ук аерым көтүлек тә бар. Авыру хайваннардан сөт сөт заводына тапшырыла. Хайваннарны сату, сатып алу, сую, күчерү, терлекчелек продукциясен сатуны Хайваннар авыруларына каршы көрәш буенча район станциясе ветеринария белгечләре белеме белән генә башкарырга.

10.4.5. Биологик калдыкларны җыю, утильләштерү һәм юк итүнең ветеринария-санитария кагыйдәләре нигезендә, хайван хуҗалары, хайван үлгәннән соң бер тәүлектән дә артык булмаган вакыт эчендә, абортланган яки үле туган баланы тапканнан соң, бу хакта ветеринария белгеченә хәбәр итәргә тиеш, ул тикшерү нәтиҗәләре буенча биологик калдыкларны утильләштерү яки юк итү тәртибен билгели. Биологик калдыкларны эшкәртү яки күмү (яндыру) өчен китерү бурычы хуҗага йөкләнә.

10.4.6 РФ Хөкүмәтенең 23.10.1993 елгы 1090 номерлы карары нигезендә (ред. 10.05.2010) юл хәрәкәте кагыйдәләре турында

- юлдагы хайваннарны, кагыйдә буларак, тәүлекнең якты вакытында куарга кирәк. Йөгерүчеләр хайваннарны юлның уң ягына мөмкин кадәр якынрак юнәлтергә тиеш.

10.4.7. Авыл хуҗалыгы хайваннарын көтү Староильдеряковский авыл башкарма комитеты махсус бүлеп биргән көтү урыннарында хуҗасы яки ул вәкаләтле зат күзәтүе астында башкарыла.

10.4.8. Тыела:

йорт хайваннарын һәм кошларны санитар-техник таләпләргә җавап бирмәгән биналарда тоту, хайваннарны һәм кошларны урамнарга, мәйданнарга, скверларга һәм паркларга чыгару.

авыл хуҗалыгы хайваннарын торак пункт территориясендә озата баручыларсыз йөртү;
бу максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда хайваннар һәм кошлар көтүе.
- юлда хайваннарны күзәтүсез калдырырга;
10.4.9. Физик яки юридик затлар умарталарны бал кортлары гаиләләре белән урнаштыралар
зоотехник һәм
бал кортларын тотуның ветеринария-санитар нормалары һәм кагыйдәләре.
Умарталар бал кортлары гаиләләре белән учреждениеләрдән шундый ераклыкта урнашалар
сәламәтлек саклау, мәгариф учреждениеләре, мәктәпкәчә тәрбия учреждениеләре,
кешеләрнең иминлеген тәэмин итүче мәдәният учреждениеләре.
Умарталар бал кортлары гаиләләре белән җир участогында урнашалар, ераклыкка якынрак түгел
караганда:
Күрше җир участогы чигеннән 10 метр ераклыкта, югыйсә бал кортлары гаиләләре белән умарталар ике метрдан да ким булмаган биеклектә урнаштырылырга яки күрше җир участогыннан бина, корылма, корылма, тоташ койма яки ике метрдан да ким булмаган биеклектәге куе куак белән аерылырга тиеш;
Кешеләр йөри торган сукмакка кадәр 10 метр;
Авыл яны юлына кадәр 20 метр;
100 метрдан сулыкларга кадәр, алар гомуми ял итү, спорт, кешеләрнең башка күпләп җыелу урыннары, шулай ук хайваннарны су эчертү өчен кулланыла;
10.4.10. Күчмә умарталарны бал җыю чыганакларында башка күчмә яки стационар умарталардан шундый ераклыкта урнаштыралар, анда бал кортлары гаиләләрен продуктив тоту, авыл хуҗалыгы үсемлекләрен һәм җимеш агачларын нәтиҗәле пычрату тәэмин ителә.
Бал кортларының очу юлында күчмә умарталарны башка, элек урнаштырылган умартадан бал җыю чыганакларына урнаштыру рөхсәт ителми.
10.4.11. Гражданнарга һәм юридик затларга күчмә умарталык урнаштырылганнан соң, аның турында мәгълүмат бирергә һәм умарталыкның ветеринария-санитар паспортын авыл җирлеге администрациясенә күрсәтергә кирәк.
10.5. Терлек һәм кош-корт хуҗаларының бурычлары
Терлек һәм кош-корт хуҗалары бурычлы:
10.5.1. Терлек һәм кошларны биологик үзенчәлекләренә карап тоту, аларны кешелекле тоту, караучысыз калдырмау, ризык һәм су, кыйнау һәм авыру очрагында вакытында ветеринария ярдәменә мөрәҗәгать итү.
10.5.1.1. Терлек һәм кошлар тотылган биналарны, шулай ук янәшәдәге территорияне чисталыкта тотарга.
10.5.1.2. Терлек һәм кошларны ветеринария табибына тикшерү, диагностик тикшеренүләр, куркынычсызлык прививкалары һәм дәвалау-профилактика эшкәртүләре өчен вакытында бирергә.
10.5.2. Африка дуңгыз чумасы таралуын кисәтү чараларын гамәлгә ашырганда хайваннар хуҗаларының һәм терлекчелек продуктлары җитештерүчеләрнең бурычлары.
10.5.2.1. Хайваннар хуҗалары һәм терлекчелек продуктлары җитештерүчеләр Африка дуңгыз чумасы таралуын кисәтү чараларын үткәргәндә:

1) дәүләт ветеринария күзәтчелеген гамәлгә ашырырга вәкаләтле затларга дәүләт ветеринария күзәтчелеген гамәлгә ашыру өчен аларга караган хуҗалык биналарына, корылмаларына һәм корылмаларына киртәсез керүне тәэмин итү;
2) Африка дуңгыз чумасын кисәтү һәм терлекчелек продуктларының ветеринария-санитария ягыннан куркынычсызлыгын тәэмин итүче хуҗалык һәм ветеринария чараларын гамәлгә ашырырга, терлек азыгын саклау һәм терлекчелек продуктларын эшкәртү өчен терлекчелек биналарын һәм корылмаларын тиешле хәлдә тотарга, әйләнә-тирә мохитне терлекчелек калдыклары белән пычратуга юл куймаска;
3) дуңгызларны тикшерү өчен ветеринария өлкәсендә белгечләргә аларның таләпләре буенча бирергә, күрсәтелгән белгечләргә дуңгызларның кинәт үлеме яки бер үк вакытта массакүләм авыру очраклары, шулай ук аларның гадәти булмаган тәртибе турында кичекмәстән хәбәр итәргә;
4) ветеринария өлкәсендә белгечләр килгәнче, авыруда шикләнелгән дуңгызларны изоляцияләү буенча чаралар күрергә;
5) хайваннарны ташу һәм сую, терлекчелек продуктларын эшкәртү, саклау һәм сатуның билгеләнгән ветеринария-санитар кагыйдәләрен үтәргә;
6) Африка дуңгыз чумасын профилактикалау буенча чаралар үткәрү турында ветеринария өлкәсендә белгечләр күрсәтмәләрен үтәргә.

10.6. Йорт хайваннары(этләр, мәчеләр), терлек һәм кош-корт хуҗаларының җаваплылыгы

10.6.1. Әлеге кагыйдәләрне үтәмәгән өчен йорт хайваннары, этләр, мәчеләр, терлек һәм кош-корт хуҗалары гамәлдәге законнар нигезендә җаваплы, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге башкарма комитеты җитәкчесе Административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзергә вәкаләтле, Иске Илдерәк авыл җирлеге башлыгының 09.10.2014 елның 6 номерлы карары
10.6.2. Гражданнарның сәламәтлегенә китерелгән зыян, яки этләр, мәчеләр, терлекләр һәм кошлар тарафыннан милеккә китерелгән зыян, суд карары буенча, закон нигезендә билгеләнгән тәртиптә кайтарыла.

11. Автотранспорт чараларын тоту һәм урнаштыру

11.1 тыела:

транспорт чараларын балалар мәйданчыкларында, газоннарда, бордюрларга керү белән, җәяүлеләр юлларында, яшеллекләре булган территорияләрдә, елның вакытына карамастан, автомобильләр йөрүенә, җәяүлеләр үтүенә, территорияләрне җыештыруга, ашыгыч хезмәтләр автомашиналары йөрүенә, башка махсус транспортка комачаулаучы башка урыннарда парковкаларга;

Иске Илдерәк авыл җирлеге башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә эвакуацияләнергә тиешле, автомобильләр йөрүгә, җәяүлеләр йөрүенә комачаулаучы ташландык транспорт чарасы дип танылырга мөмкин булган комплектланмаган (төзек булмаган) транспорт чарасын йорт хуҗалыгы территориясендә сакларга.

12. Җирләү урыннары, зиратлар

12.1. Зиратлар территориясендә кунаклар җәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

12.2. Зират территориясендә килүчеләргә тыела:

һәйкәлләрне, зират җиһазларын бозу, территорияне пычрату;

яшеллекләрне вату, чәчәкләрне ерту;

- этләр йөртү, йорт хайваннары көтү;

учаклар ягу, ком, балчык чыгару;

велосипедларда, мопедларда, мотороллерларда, мотоциклларда йөрү, зират территориясе автомобиль транспортында, инвалидлардан тыш;

- спиртлы эчемлекләр эчәргә.

13. Кагыйдәләрнең үтәлешен контрольдә тоту

12.1. Әлеге муниципаль кагыйдәләрнең үтәлешен контрольдә тотуны Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге башкарма комитеты тәэмин итә.
12.2. Эчке эшләр органнары;

12.3. Санитар-эпидемиологик күзәтчелек органнары;

12.4. Аксубай районы хакимиятенең архитектура, шәһәр төзелеше бүлеге;

12.5. Районның торак пунктларын төзекләндерү һәм санитар тоту өлкәсендә билгеләнгән нормаларны һәм кагыйдәләрне үтәүне тәэмин итүче билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле башка органнар (вазыйфаи затлар);

12.6. Кагыйдәләрне бозуда гаеплеләр административ хокук бозулар турындагы закон нигезендә административ җаваплылыкка тартыла.

12.7. Әлеге кагыйдәләрне бозган өчен юридик һәм физик затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә дисциплинар, административ, гражданлык-хокукый җаваплылык тоталар.

12.8. Үзләренең законсыз гамәлләре яки эш итмәүләре белән авыл җирлегенә зыян китергән юридик һәм физик затлар китерелгән зыянны капларга тиеш.

12.9. Зыянны каплаудан баш тарткан очракта, күрсәтелгән срокка зыянны суд тәртибендә түләтәләр.

12.10. Административ җаваплылык чараларын куллану хокук бозучыны гамәлдәге законнарга ярашлы рәвештә китерелгән матди зыянны каплау һәм рөхсәт ителгән хокук бозуларны бетерү бурычыннан азат итми.